

V Bruseli 29. novembra 2024
(OR. en)

16123/24

Medziinštitucionálny spis:
2023/0437(COD)

TRANS 509
CODEC 2205

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	15760/24 + COR1
Č. dok. Kom.:	16284/23 + ADD1
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/2010, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782, pokiaľ ide o presadzovanie práv cestujúcich v Únii – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 29. novembra 2023 predložila Rade a Európskemu parlamentu návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/20, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782, pokiaľ ide o presadzovanie práv cestujúcich v Únii. Návrh bol predložený ako súčasť balíka na riešenie nedostatkov v súčasnom regulačnom rámci pre práva cestujúcich spolu s návrhom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest.

2. Cieľom návrhu na presadzovanie práv je riešiť nedostatky pri vykonávaní a presadzovaní práv cestujúcich prostredníctvom:

- zabezpečenia účinného a efektívneho presadzovania vo všetkých členských štátoch a vo všetkých druhoch dopravy prostredníctvom účinnejších nástrojov na monitorovanie dodržiavania práv cestujúcich zo strany prevádzkovateľov,
- zabezpečenia účinnejšieho vybavovania sťažností cestujúcich bez ohľadu na druh dopravy,
- právnej úpravy práva na náhradu úplných nákladov na letenku, ak sa let neuskutoční podľa plánu, v prípade leteniek rezervovaných prostredníctvom sprostredkovateľa.

V návrhu sa však nestanovujú žiadne nové práva cestujúcich. Jeho cieľom je dosiahnuť rovnováhu medzi ochranou cestujúcich a povinnosťami dopravcov a manažérov infraštruktúry.

3. Tento návrh nariadenia sa zakladá na článku 91 ods. 1 a článku 100 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

II. PRÁCA V INÝCH INŠTITÚCIÁCH

4. V Európskom parlamente nesie hlavnú zodpovednosť Výbor pre dopravu a cestovný ruch (TRAN). Za spravodajcu bol vymenovaný pán Matteo Ricci (S&D, IT). Čaká sa na rozhodnutie výboru.

5. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 30. marca 2024¹. Európsky výbor regiónov sa rozhodol, že k tomuto návrhu stanovisko nezaujme.

¹ Ú. v. EÚ C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

III. PRÁCA V RÁMCI RADY A JEJ PRÍPRAVNÝCH ORGÁNOV

6. Oba návrhy, t. j. návrh o presadzovaní práv a návrh o multimodálnych cestách, boli predložené na zasadnutí pracovnej skupiny pre dopravu – intermodálne otázky a siete 12. januára 2024. Predbežné preskúmanie jednotlivých článkov návrhu o presadzovaní práv sa uskutočnilo 19. apríla 2024 počas belgického predsedníctva. O legislatívnom znení sa potom rokovalo na zasadnutiach od 19. júla do 12. novembra 2024 počas maďarského predsedníctva.
7. Delegácie uvítali návrh a zámer Komisie zlepšiť presadzovanie práv cestujúcich v rôznych druhoch dopravy. Tiež vzali do úvahy, aby sa zachovala nízka dodatočná administratívna záťaž pre vnútroštátne orgány presadzovania práv, ako aj pre hospodárske subjekty, najmä malé a stredné podniky.
8. Nastolila sa aj nevyriešená otázka, ktorá sa týka návrhu Komisie na zmenu nariadenia o právach cestujúcich v leteckej doprave z roku 2013², v súvislosti s ktorým bude Rada 5. decembra 2024 diskutovať o smerovaní, pričom niektoré delegácie sa domnievajú, že určité zmeny nariadenia (ES) č. 261/2004 navrhnuté v návrhu na presadzovanie práv by lepšie zapadali do rokovaní o návrhu z roku 2013.
9. V návrhu Komisie sa navrhlo niekoľko zmien, ktorých cieľom je na jednej strane objasniť ustanovenia a na druhej strane znížiť administratívnu záťaž. Predsedníctvo sa tiež snažilo zachovať súdržnosť medzi týmto návrhom a návrhom o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest.

² Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov, a nariadenie (ES) č. 2027/97 o zodpovednosti leteckého dopravcu pri preprave cestujúcich a ich batožiny v leteckej doprave. COM/2013/0130 final – 2013/0072 (COD)

10. Hlavné zmeny v celom texte oproti pôvodnému návrhu Komisie možno zhrnúť takto:
- a) do všetkých odvetvových nariadení sa doplnilo vymedzenie pojmu „**asistenčný pes s osvedčením**“ s cieľom objasniť pojem asistenčné psy, ktorý zatiaľ nebol v právnych predpisoch Únie vymedzený. Toto objasnenie by malo zvýšiť právnu istotu cestujúcich, najmä tých najzraniteľnejších – osôb so zdravotným postihnutím a so zníženou pohyblivosťou;
 - b) pokiaľ ide o **jednotný formulár žiadosti o náhradu cestovného a náhradu škody**, v kompromisnom znení sa navrhuje objasnenie a zjednodušenie postupu predkladania žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody. Jazykový režim predkladania formulárov sa zjednodušil s cieľom znížiť administratívne zaťaženie dopravcov a sprostredkovateľov na jednej strane a uľahčiť postup cestujúcim na strane druhej;
 - c) pokiaľ ide o **normy kvality služieb**, niekoľko delegácií by chcelo najprv posúdiť vykonávanie existujúcich požiadaviek nariadenia (EÚ) 2021/782 a až potom ich rozšíriť na iné odvetvia;
 - d) delegácie súhlasili s tým, že je dôležité zabezpečiť účinné presadzovanie práv cestujúcich v Únii. Aby sa zabránilo nadmernému administratívne zaťaženiu vnútroštátnych orgánov presadzovania práv a zachovala ich nezávislosť, vypustili sa ustanovenia o **prístupe k monitorovaniu dodržiavania predpisov založenému na riziku** a ustanovenia o **spolupráci medzi členskými štátmi a Komisiou**.
11. V oblasti práv cestujúcich v leteckej doprave sa zaviedli tieto konkrétne zmeny:
- a) objasnilo sa **spracúvanie osobných údajov**, aby sa splnili právne požiadavky;

- b) objasnila sa **náhrada úplných nákladov na letenku** rezervovanú prostredníctvom sprostredkovateľa, aby sa lepšie zohľadnila judikatúra, najmä pokiaľ ide o sprostredkovateľské poplatky;
 - c) s cieľom uľahčiť vnútroštátnym orgánom presadzovania práv monitorovanie toho, či si sprostredkovatelia plnia povinnosti podľa nariadenia (ES) č. 261/2004, budú mať **sprostredkovatelia z tretích krajín** povinnosť určiť právneho zástupcu. Podobné ustanovenia sa už zahrnuli do aktu o digitálnych službách³ a tento koncept sa používa aj v kontexte nariadenia (EÚ) 2019/1020⁴;
 - d) zaviedli sa dve technické úpravy, pokiaľ ide o **postup výboru**: do nariadenia (ES) č. 261/2004 sa doplnil nový článok, keďže sa nenachádzal v pôvodnom návrhu Komisie⁵, zatiaľ čo z nariadenia (ES) č. 1107/2006 sa príslušný článok vyňal, keďže v tomto nariadení sa vykonávacie akty neplánujú.
12. Na poslednom zasadnutí pracovnej skupiny delegácie uvítali dosiahnutý pokrok a veľká väčšina z nich považovala za reálne pripraviť sa na všeobecné smerovanie v decembri.
13. V nadväznosti na ďalšie zmeny kompromisného znenia po uvedenom zasadnutí Výbor stálych predstaviteľov schválil znenie 27. novembra 2024 v rámci prípravy na zasadnutie Rady. Znenie celkovo podporila veľká väčšina delegácií.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj>).

⁵ Článok o postupe výboru je zahrnutý do návrhu Komisie uvedeného v bode 7 tejto poznámky.

IV. ZÁVER

14. Vzhľadom na uvedené sa Rada (doprava, telekomunikácie a energetika) vyzýva, aby na zasadnutí 5. decembra 2024 odsúhlasila všeobecné smerovanie ku kompromisnému zneniu, ktoré je pripojené k tejto poznámke.
-

2023/0437 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 261/2004, (ES) č. 1107/2006, (EÚ) č. 1177/2010, (EÚ) č. 181/2011 a (EÚ) 2021/782, pokiaľ ide o presadzovanie práv cestujúcich v Únii

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1 a článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁶,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

⁶ Ú. v. EÚ C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

keďže:

- (1) V nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004⁷, (ES) č. 1107/2006⁸, (EÚ) č. 1177/2010⁹, (EÚ) č. 181/2011¹⁰ a (EÚ) 2021/782¹¹ by sa malo vykonať niekoľko zmien s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu práv cestujúcich pri cestovaní leteckou, železničnou, námornou a vnútrozemskou vodnou a autobusovou a autokarovou dopravou v Únii a zohľadniť prijatie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...¹²⁺.
- (2) Účinné práva cestujúcich by mali podporovať nárast cestovania verejnou dopravou, čo je cieľ stanovený v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti, ktorú Komisia prijala v oznámení z 9. decembra 2020.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>).

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1177/oj>).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 55, 28.1.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/181/oj>).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/782 z 29. apríla 2021 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>).

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... z... o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).

⁺ Ú. v.: vložte číslo nariadenia, ktoré sa nachádza v dokumente 2023/0436 (COD) a do príslušnej poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v úradnom vestníku.

- (3) Komisia v komplexných hodnoteniach nariadenia (ES) č. 1107/2006, nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 a nariadenia (EÚ) č. 181/2011, ktoré vykonala v rokoch 2019 a 2020, dospela k záveru, že účinnosť právnych predpisov Únie v oblasti práv cestujúcich je ohrozená nedostatočnou informovanosťou cestujúcich o ich právach a existujúcich ustanoveniach o ich uplatňovaní. V týchto hodnoteniach sa okrem toho tiež dospelo k záveru, že cestujúci vrátane osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou v plnej miere nevyužívajú svoje práva z dôvodu nedostatkov pri ich uplatňovaní zo strany dopravcov, riadiacich orgánov letísk, manažérov staníc, prevádzkovateľov prístavných terminálov, správcov autobusových staníc a sprostredkovateľov na jednej strane a nedostatkov pri ich presadzovaní vnútroštátnymi orgánmi presadzovania na strane druhej.
- (4) Vyžaduje sa zjednodušenie, konzistentnosť a harmonizácia pravidiel nariadenia (ES) č. 261/2004, nariadenia (ES) č. 1107/2006, nariadenia (EÚ) č. 1177/2010 a nariadenia (EÚ) č. 181/2011, najmä pokiaľ ide o pravidlá týkajúce sa informovania cestujúcich o ich právach pred cestou a počas nej, presadzovania práv cestujúcich a vybavovania sťažností cestujúcich. Existujúce pravidlá v uvedených nariadeniach by sa mali zmeniť tak, aby sa v oblasti leteckej dopravy, autobusovej a autokarovej dopravy a námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy doplnili pravidlá nariadenia (EÚ) 2021/782, ktoré sa v odvetví železničnej dopravy vzťahujú na postup podávania žiadostí o náhradu cestovného alebo náhradu škody, povinnosť dopravcov vymieňať si informácie s vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva a povinnosť vnútroštátnych orgánov presadzovania práva informovať cestujúcich o alternatívnom riešení sporov.

- (5) Pokiaľ ide o letenky rezervované prostredníctvom sprostredkovateľa, v súčasnosti je proces náhrady cestovného nejasný, a preto by sa mal objasniť. Sprostredkovatelia sú zapojení do procesu náhrady cestovného dvoma rôznymi spôsobmi: buď zaslali údaje o platbe cestujúceho (kreditnou kartou) priamo dopravcovi („postupujúci“ sprostredkovateľ) a letecký dopravca zmení pôvodný platobný tok tak, aby náhrada cestovného prišla priamo na účet cestujúceho. Alebo sprostredkovateľ zaplatil leteckému dopravcovi zo svojho vlastného účtu (sprostredkovateľ ako „registrovaný obchodník“) a keď letecký dopravca zmení platobný tok, platba náhrady cestovného príde na účet sprostredkovateľa. Sprostredkovateľ potom prevedie konečnú platbu náhrady cestovného cestujúcemu. Cestujúci často nevedia, aký proces náhrady cestovného si sprostredkovateľ vyberie. Sprostredkovateľ by mal informovať cestujúceho o postupe náhrady cestovného v čase rezervácie. Letecký dopravca by mal na tento účel zverejniť, či spolupracuje so sprostredkovateľmi pri spracúvaní náhrad cestovného, a ak je to tak, mal by uviesť, s ktorými sprostredkovateľmi spolupracuje; za splnenie tejto povinnosti by sa mal považovať aj negatívny zoznam sprostredkovateľov, s ktorými sa letecký dopravca rozhodne nespoločovať.
- (6) Spracovanie platby náhrady cestovného prostredníctvom sprostredkovateľa, ktorý uskutočnil platbu leteckému dopravcovi zo svojho vlastného účtu (sprostredkovateľ ako „registrovaný obchodník“), je rozšírenou praxou v leteckom odvetví. Táto možnosť by sa preto mala leteckému dopravcovi poskytnúť.
- (7) V súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a) nariadenia 261/2004, ak má cestujúci právo na náhradu cestovného, toto sa uhradí do siedmich dní. Ak letecký dopravca spracuje náhrady cestovného prostredníctvom sprostredkovateľa typu „registrovaný obchodník“, lehota na platbu cestujúcemu by sa mala predĺžiť najviac na 14 dní, aby sa zohľadnili tieto dva kroky v procese náhrady cestovného, keď letecký dopravca musí nahradiť cestovné sprostredkovateľovi, ktorý ho zas nahradí cestujúcemu. Ak však nie je cestujúcemu vyplatená náhrada cestovného najneskôr do 14 dní, cestujúci by mal mať nárok na náhradu cestovného priamo od prevádzkujúceho leteckého dopravcu.

- (8) Uplatňovanie nariadenia (ES) č. 261/2004 na rezerváciu leteniek prostredníctvom sprostredkovateľov by zahŕňalo spracúvanie osobných údajov vrátane kontaktných údajov cestujúcich, najmä s cieľom poskytnúť cestujúcim informácie, vybavovať žiadosti o poskytnutie starostlivosti, náhradu cestovného, presmerovanie a náhradu škody, ako aj vybavovať sťažnosti cestujúcich. Spracúvanie osobných údajov podľa uvedeného nariadenia by sa malo vykonávať v súlade s právom Únie o ochrane osobných údajov, najmä s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹³, na účely a počas obdobia, ktoré sú v ňom uvedené. Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia by mali mať možnosť uchovávať kontaktné údaje cestujúcich zhromaždené na účely plnenia svojej povinnosti týkajúcej sa cestovných informácií cestujúcich najviac 72 hodín po splnení zmluvy o preprave. V prípade narušenia cesty alebo zrušenia cesty, ktoré by následne mohlo viesť najmä k žiadostiam o náhradu cestovného alebo náhradu škody a sťažnostiam, môže byť potrebné dlhšie obdobie uchovávania, aby si leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia mohli plniť svoje povinnosti podľa nariadenia (ES) č. 261/2004, pokiaľ ide o poskytovanie starostlivosti, náhradu cestovného, presmerovanie a náhradu škody, ako aj vybavovanie sťažností. Každé spracúvanie osobných údajov cestujúcich vrátane uchovávania takýchto údajov leteckými dopravcami a sprostredkovateľmi na účely, na ktoré neboli pôvodne získané podľa uvedeného nariadenia, by sa malo vykonávať v súlade s článkom 6 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/679.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia môžu používať osobné údaje cestujúcich alebo uchovávať takéto údaje dlhšie, ako je obdobie uchovávania údajov stanovené v tomto nariadení, a na takéto iné účely, ak sa takéto spracúvanie zakladá na práve iného členského štátu alebo Únie, v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Môžu zahŕňať spracúvanie na účely riešenia sporov vrátane súdnych konaní v súvislosti s vykonávaním uvedeného nariadenia. Okrem toho nariadením (ES) č. 261/2004 nie je dotknuté spracúvanie osobných údajov na základe práva Únie alebo práva členského štátu, ktoré predstavuje nevyhnutné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zaistenie cieľov uvedených v článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679. Predovšetkým ním nie je dotknuté spracúvanie osobných údajov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681¹⁴, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005¹⁵ alebo podľa vnútroštátneho práva v súlade s článkom 6 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/679 alebo podľa uplatniteľného práva Únie v oblasti bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany letectva. Treba tiež poznamenať, že povinnosťou poskytovať cestujúcim informácie o ich právach nie je dotknutá povinnosť prevádzkovateľa poskytovať informácie dotknutej osobe podľa článkov 12, 13 a 14 nariadenia (EÚ) 2016/679.

(9) [...]

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 132, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj>).

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2004, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

- (10) [...]
- (11) Informácie poskytované cestujúcim o ich právach pred cestou a počas nej by mali viesť k zvýšeniu informovanosti. Takéto informácie by mali byť stručné a ľahko, viditeľne a priamo dostupné. Mali by sa poskytovať jasne a zrozumiteľne a v čo najväčšej možnej miere elektronickými prostriedkami.
- (12) Vnútroštátne orgány presadzovania práva by mali navzájom spolupracovať s cieľom zabezpečiť harmonizovaný výklad a uplatňovanie dotknutých nariadení. Pravidelný tok informácií od dopravcov, manažérov terminálov a sprostredkovateľov k vnútroštátnym orgánom presadzovania práva, pokiaľ ide o všetky aspekty týkajúce sa uplatňovania dotknutých nariadení, by mal vnútroštátnym orgánom presadzovania práva umožniť lepšie si plniť monitorovaciu úlohu. Poskytovaním dokumentov a informácií zo strany prevádzkovateľov vnútroštátnym orgánom presadzovania práva nie je v príslušných prípadoch dotknuté právo odoprieť výpoveď a predísť výpovedi vo vlastný neprospech. Vnútroštátne orgány presadzovania práva by sa mali vo vhodných prípadoch usilovať, aby nepožadovali od prevádzkovateľov rovnaké dokumenty a informácie opakovane.
- (13) [...]
- (14) [...]
- (15) Postupy náhrady cestovného a náhrady škody by mali byť nediskriminačné a ľahko prístupné. S cieľom uľahčiť cestujúcim žiadať o náhradu cestovného alebo náhradu škody v súlade s dotknutými nariadeniami by sa mali pre takéto žiadosti stanoviť formuláre platné v celej Únii. Cestujúci by mali mať možnosť podať svoju žiadosť prostredníctvom takéhoto formulára. Hoci sa podávanie žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody elektronickými prostriedkami stalo rozšírenou praxou, cestujúci by mal mať dostatočné možnosti na podanie žiadosti inými prostriedkami a na efektívne vybavovanie svojich vecí inými než elektronickými kanálmi, napríklad telefonicky alebo poštou.

- (16) Cestujúci, ktorí žiadajú o individuálnu nápravu, by mali byť informovaní o možnostiach podať sťažnosť orgánom alternatívneho riešenia sporov v súvislosti s údajným porušením dotknutých nariadení. Vnútroštátne orgány presadzovania práva majú na to najlepšie predpoklady.
- (17) Za určitých okolností sa vyžaduje, aby osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou sprevádzala iná osoba, ktorá je schopná poskytnúť pomoc vyžadovanú platnými bezpečnostnými požiadavkami stanovenými medzinárodným právom, právom Únie alebo vnútroštátnym právom alebo príslušnými orgánmi. Hoci vzhľadom na osobitosť leteckej dopravy, najmä vzhľadom na uplatňovanie letiskových daní a poplatkov, by bolo zložité úplné zosúladenie s existujúcimi právami v železničnej, autobusovej a autokarovej a vodnej doprave, kde sprevádzajúca osoba cestuje bezplatne, ak požiadavku ukladá letecký dopravca, mali by byť cestovné náklady takejto sprevádzajúcej osoby pri cestovaní leteckou dopravou obmedzené na minimum. Ak letecký dopravca, jeho zástupca alebo cestovná kancelária vyžaduje, aby bola osoba so zdravotným postihnutím alebo osoba so zníženou pohyblivosťou sprevádzaná, letecký dopravca by mal pokryť aspoň letecké cestovné sprevádzajúcej osoby. Letecký dopravca by mal mať možnosť požiadať sprevádzajúcu osobu o úhradu letiskových poplatkov a iných povinných poplatkov priamo spojených s jej cestou, ktoré letecký dopravca nevyberá. Ak sa navyše informácie pre osoby so zdravotným postihnutím a zníženou pohyblivosťou poskytujú v prístupných formátoch, mali by sa poskytovať v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi vrátane požiadaviek na prístupnosť stanovených v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882¹⁶.

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

- (18) Keďže ciele tohto nariadenia, konkrétne zabezpečenie účinného presadzovania práv cestujúcich v leteckej, železničnej, autobusovej a autokarovej a vo vodnej doprave, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu potreby rovnakých pravidiel v rámci jednotného trhu ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (19) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹⁷. Postup preskúmania by sa mal použiť na prijímanie jednotných formulárov žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody.
- (20) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú sa zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä v článkoch 21, 26, 38 a 47 o zákaze akejkoľvek formy diskriminácie, integrácii osôb so zdravotným postihnutím, zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa a práve na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (21) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725¹⁸ sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal svoje stanovisko 24. januára 2024,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1245/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39, [ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj)).

Článok 1
Zmeny nariadenia (ES) č. 261/2004

Nariadenie (ES) č. 261/2004 sa mení takto:

1. V článku 2 sa dopĺňajú tieto vymedzenia pojmov:

- „ca) „riadiaci orgán letiska“ je orgán v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. f) nariadenia (ES) č. 1107/2006;
- fa) „úplné náklady na letenku“ sú konečná cena, ktorá sa má zaplatiť na konci rezervačného procesu a ktorá zahŕňa letecké cestovné a všetky príslušné dane, platby, príplatky a poplatky zaplatené za všetky voliteľné a nevoliteľné služby zahrnuté v letenke, s výnimkou sprostredkovateľských poplatkov, bez ohľadu na to, či tieto osobitné sumy a poplatky boli zaplatené spolu s cestovným za dopravnú službu alebo samostatne v neskoršej fáze;
- fb) „sprostredkovateľský poplatok“ je akýkoľvek rozdiel medzi sumou zaplatenou cestujúcim a sumou, ktorú letecký dopravca prijal za tú istú službu, ktorý vyberá sprostredkovateľ;
- z) „sprostredkovateľ“ je každá fyzická alebo právnická osoba iná ako dopravca, ktorá na účely súvisiace s jej obchodnou, podnikateľskou alebo profesijnou činnosťou koná v mene dopravcu alebo cestujúceho na účely uzatvorenia prepravnej zmluvy;
- za) „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti osôb so zdravotným postihnutím, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“

2. Vkladá sa tento článok 8a:

„Článok 8a

Náhrada cestovného pri rezervácii letenky prostredníctvom sprostredkovateľa

1. Ak si cestujúci rezervoval letenku prostredníctvom sprostredkovateľa, prevádzkujúci letecký dopravca môže uskutočniť náhradu cestovného uvedenú v článku 8 ods. 1 písm. a) prostredníctvom tohto sprostredkovateľa. V takom prípade sprostredkovateľ nahradí cestujúcemu cestovné v súlade s odsekmi 3 a 5 tohto článku.

Leteckí dopravcovia jasným, zrozumiteľným a ľahko prístupným spôsobom zverejnia, či súhlasia s vybavením náhrad cestovného prostredníctvom sprostredkovateľov a ktorých sprostredkovateľov na tento účel akceptujú.

Ak sprostredkovateľ do procesu náhrady cestovného nie je zapojený, na náhradu cestovného sa uplatňuje článok 8 ods. 1 písm. a).

2. Sprostredkovateľ informuje cestujúceho o procese náhrady cestovného podľa tohto článku jasným, zrozumiteľným a ľahko prístupným spôsobom v čase rezervácie a na potvrdení o rezervácii.
3. Náhrada cestovného prostredníctvom sprostredkovateľa je pre cestujúcich bezplatná. Náhrada cestovného sa neznižuje o náklady na finančné transakcie, ktoré sú s ňou spojené, ako sú poplatky, náklady na telefón alebo poštové známky.
4. [...]
5. V prípade náhrady prostredníctvom sprostredkovateľov, ktorí zaplatili leteckému dopravcovi letenky z vlastných účtov, sa uplatňujú tieto pravidlá:
- a) letecký dopravca uhradí sprostredkovateľovi sumu, ktorú dostal za letenku od sprostredkovateľa, do siedmich dní odo dňa, keď bolo leteckému dopravcovi oznámené, že cestujúci si vybral náhradu cestovného v súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a) prvou zarážkou.

Sprostredkovateľ uhradí cestujúcemu úplné náklady na letenku a sprostredkovateľské poplatky, ktoré možno nahradiť v súlade s článkom 14 ods. 5, prostredníctvom pôvodného platobného prostriedku, ktorý cestujúci použil alebo ktorý bol použitý v jeho mene v čase rezervácie dopravnej služby, a to najneskôr do ďalších siedmich dní, a informuje o tom cestujúceho a leteckého dopravcu. Ak tento platobný prostriedok už nie je k dispozícii, sprostredkovateľ kontaktuje cestujúceho s cieľom získať platobné údaje;

- b) ak cestujúci nedostane náhradu cestovného do 14 dní odo dňa výberu náhrady cestovného v súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a) prvou zarážkou, letecký dopravca skontaktuje cestujúceho najneskôr v deň nasledujúci po skončení 14-dňovej lehoty, aby získal platobné údaje na účely náhrady cestovného. Po doručení týchto platobných údajov letecký dopravca uhradí cestujúcemu úplné náklady na letenku a sprostredkovateľské poplatky, ktoré možno nahradiť v súlade s článkom 14 ods. 5, pokiaľ tieto poplatky neboli účtované bez vedomia leteckého dopravcu. Letecký dopravca uhradí cestujúcemu cestovné do 14 dní a informuje o tom cestujúceho a sprostredkovateľa.

6. Tento článok sa nevzťahuje na letenky rezervované ako súčasť balíka služieb v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302*.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).“

2a. V článku 11 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Prevádzkujúci leteckí dopravcovia uprednostňujú prepravu osôb so zníženou pohyblivosťou a akýchkoľvek osôb alebo asistenčných psov s osvedčením, ktoré ich sprevádzajú, ako aj nesprevádzaných detí.“

2b. Článok 14 sa mení takto:

a) názov sa nahrádza takto:

„*Článok 14*

Povinnosť informovať cestujúcich“

b) dopĺňajú sa tieto odseky:

- „4. Informácie pre cestujúcich a korešpondencia s nimi podľa tohto nariadenia sa zabezpečujú elektronickými prostriedkami, ak je to technicky možné. Ak sa informácie zabezpečujú takýmito prostriedkami, leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia zabezpečia, aby bolo možné uchovávať akúkoľvek písomnú korešpondenciu vrátane jej dátumu a času na ďalšie použitie. Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, či a kedy poskytnú cestujúcim potrebné informácie, nesú leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia. Všetky komunikačné prostriedky umožnia cestujúcemu rýchlo sa spojiť s leteckými dopravcami a sprostredkovateľmi a účinne s nimi komunikovať.
5. Pri ponúkaní leteniek sprostredkovatelia informujú cestujúcich o uplatňovaných sprostredkovateľských poplatkoch a o časti týchto poplatkov, ktorú možno nahradiť podľa článkov 8 a 8a.

6. Odseky 4 a 5 tohto článku sa nevzťahujú na letenky rezervované ako súčasť balíka služieb v zmysle smernice (EÚ) 2015/2302.“

3. Vkladá sa tento článok 14a:

„Článok 14a

Prenos informácií zo strany sprostredkovateľa

1. [...]
2. Ak cestujúci nenadobudne letenku priamo od leteckého dopravcu, ale prostredníctvom sprostredkovateľa, tento sprostredkovateľ poskytne leteckému dopravcovi kontaktné údaje cestujúceho a údaje o rezervácii. Letecký dopravca môže tieto kontaktné údaje použiť len v rozsahu potrebnom na splnenie svojich povinností týkajúcich sa informovania, poskytovania starostlivosti, náhrady cestovného, presmerovania a náhrady škody a v rozsahu potrebnom na vybavovanie sťažností.
3. Letecký dopravca a sprostredkovateľ môžu na účely plnenia svojich povinností v súvislosti s právom cestujúceho na informácie uchovávať takéto údaje najviac 72 hodín po splnení zmluvy o preprave.

Letecký dopravca a sprostredkovateľ môžu na účely plnenia svojich povinností týkajúcich sa poskytovania starostlivosti, presmerovania, náhrady cestovného, náhrady škody a vybavovania sťažností uchovávať osobné údaje cestujúceho viac ako 72 hodín po splnení zmluvy o preprave v rozsahu nevyhnutne potrebnom na splnenie týchto povinností v rámci postupov stanovených v príslušných právnych predpisoch členských štátov alebo Únie.
4. Ak sprostredkovateľ nadobudne letenku v mene cestujúceho, sprostredkovateľ v čase rezervácie informuje leteckého dopravcu o skutočnosti, že si rezervoval letenku ako sprostredkovateľ. Poskytne leteckému dopravcovi vlastné poštové a elektronické kontaktné údaje.

5. [...]
6. Tento článok sa nevzťahuje na letenky rezervované ako súčasť balíka služieb v zmysle smernice (EÚ) 2015/2302.“

4. [...]

5. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 16aa

Podávanie žiadostí o náhradu cestovného a náhradu škody

0. Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia jasne informujú cestujúcich o postupe žiadania o náhradu škody alebo náhradu cestovného podľa článku 7 a článkov 8, 8a, 9 a 10 tohto nariadenia.
- 0a. Cestujúci majú právo predložiť svoje žiadosti o náhradu škody alebo náhradu cestovného prostredníctvom jednotného formulára uvedeného v odseku 1, formulára poskytnutého leteckým dopravcom v súlade s odsekom 3 alebo inými prostriedkami. Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia nesmú zamietnuť žiadosť z dôvodu, že cestujúci nepoužil jednotný formulár uvedený v odseku 1 alebo formulár, ktorý poskytol dopravca alebo sprostredkovateľ v súlade s odsekom 3, alebo že zaslal formulár inými než elektronickými prostriedkami uvedenými v odseku 3.

Cestujúci majú právo predložiť žiadosť aspoň v jazyku rezervácie.

Ak žiadosť nie je dostatočne presná, letecký dopravca alebo sprostredkovateľ požiada cestujúceho, aby žiadosť spresnil a doplnil.

1. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom sa stanoví jednotný formulár žiadosti o náhradu škody podľa článku 7 alebo náhradu cestovného podľa článkov 8, 8a, 9 a 10. Uvedený jednotný formulár sa stanoví vo formáte, ktorý je prístupný pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16bd ods. 2. Komisia sprístupní jednotný formulár vo všetkých úradných jazykoch Únie na svojom webovom sídle.
2. [...]
3. Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia v prípade možnosti a bez zbytočného odkladu vypracujú a zašlú cestujúcim formulár žiadosti o náhradu škody podľa článku 7 a žiadosti o náhradu cestovného podľa článkov 8, 8a, 9 a 10 alebo poskytnú odkaz umožňujúci priamy prístup k tomuto formuláru alebo k jednotnému formuláru uvedenému v odseku 1 tohto článku.

Leteckí dopravcovia a sprostredkovatelia poskytnú na svojom webovom sídle podrobné údaje, napríklad e-mailovú adresu, na ktorú možno zasielať žiadosti o náhradu škody alebo náhradu cestovného elektronicky. Táto požiadavka sa neuplatňuje, ak existujú iné elektronické komunikačné prostriedky umožňujúce cestujúcim požiadať o náhradu škody alebo náhradu cestovného, ako napríklad formulár uvedený v prvom pododseku tohto odseku, ktorý je dostupný na webovom sídle alebo v mobilných aplikáciách, pod podmienkou, že takéto prostriedky v prístupnom formáte ponúkajú výber a informácie stanovené v jednotnom formulári uvedenom v odseku 1 a sú dostupné aspoň v jazyku rezervácie.

4. [...]

Právni zástupcovia sprostredkovateľov z tretích krajín

1. Sprostredkovatelia, ktorí nemajú sídlo v Únii, ale ponúkajú v nej služby, písomne určia právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá bude konať ako ich právny zástupca v jednom z členských štátov, v ktorých ponúkajú svoje služby. V prípade sprostredkovateľov, na ktorých sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065*, môže právny zástupca určený podľa uvedeného nariadenia konať aj ako právny zástupca podľa tohto nariadenia.
2. Títo sprostredkovatelia oprávnia svojich právnych zástupcov na to, aby ich okrem samotných sprostredkovateľov alebo namiesto týchto sprostredkovateľov kontaktovali orgány určené podľa článku 16 ods. 1 vo všetkých otázkach potrebných na doručovanie, dodržiavanie a presadzovanie rozhodnutí vydaných v súvislosti s týmto nariadením. Sprostredkovatelia poskytnú svojmu právnomu zástupcovi potrebné právomoci a dostatočné zdroje na zaručenie jeho účinnej a včasnej spolupráce s týmito orgánmi a na dodržiavanie takýchto rozhodnutí.
3. Určeného právneho zástupcu možno brať na zodpovednosť za neplnenie povinností podľa tohto nariadenia, a to bez toho, aby tým bola dotknutá zodpovednosť sprostredkovateľa a právne kroky uplatniteľné voči nemu.
4. Sprostredkovatelia oznámia meno alebo názov, poštovú adresu, e-mailovú adresu a telefónne číslo svojho právneho zástupcu orgánom určeným podľa článku 16 ods. 1 v členskom štáte, v ktorom má tento právny zástupca pobyt alebo je usadený. Sprostredkovatelia zabezpečia, aby boli tieto informácie verejne dostupné, ľahko prístupné, presné a aktualizované.
5. Určenie právneho zástupcu v Únii podľa odseku 1 nepredstavuje usadenie sa v Únii.

6. [...]

Článok 16bb

Výmena informácií s vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za presadzovanie práva

Vnútroštátne orgány presadzovania práva môžu požiadať leteckých dopravcov, sprostredkovateľov a riadiace orgány letísk, aby poskytli dokumenty a informácie, ktoré sú relevantné na účely vykonávania ich funkcie. Takéto dokumenty a informácie sa poskytnú do jedného mesiaca od doručenia žiadosti, pokiaľ nie je uvedené inak.

Článok 16bc

Informácie o alternatívnom riešení sporov od vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie práva

Vnútroštátny orgán presadzovania práva, ktorému cestujúci podáva sťažnosť v súlade s článkom 16 ods. 2, alebo akýkoľvek iný orgán určený členským štátom na tento účel podľa uvedeného ustanovenia informuje v prípade potreby sťažovateľa o jeho práve obrátiť sa na orgány alternatívneho riešenia sporov s cieľom požiadať o individuálnu nápravu.

Túto povinnosť možno splniť tak, že sa cestujúci odkáže na interaktívny nástroj [zoznam oznámených subjektov ARS], ktorý spravuje Komisia podľa článku [20] smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ**, alebo vo vhodných prípadoch na určené kontaktné miesta ARS oznámené Komisii podľa článku [24] uvedenej smernice.

Článok 16bd

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku [26 ods. 1 nariadenia o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest]. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011***.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

-
- * Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).
- ** Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).
- *** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).“

Článok 2
Zmeny nariadenia (ES) č. 1107/2006

Nariadenie (ES) č. 1107/2006 sa mení takto:

0. V článku 2 sa dopĺňa toto vymedzenie pojmu:

„m) „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti zdravotne postihnutých osôb, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“

1. V článku 4 ods. 2 sa pridávajú tieto pododseky:

„Takáto sprevádzajúca osoba je oslobodená od platby leteckého cestovného, a ak je to možné, sedí bezplatne vedľa zdravotne postihnutej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou. Letecký dopravca jasne informuje zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o zostávajúcich nákladoch a ich sume, ktorú má sprevádzajúca osoba zaplatiť.

Letecký dopravca, jeho zástupcovia alebo prevádzkovateľ zázrazdu umožnia zdravotne postihnutej osobe alebo osobe so zníženou pohyblivosťou zmeniť meno požadovanej sprevádzajúcej osoby bez akéhokoľvek poplatku a až do 48 hodín pred plánovaným časom odletu.“

2. [...]

3. Vkladajú sa tieto články 14b až 14c:

„Článok 14b

Výmena informácií s vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za presadzovanie práva

Vnútroštátne orgány presadzovania práva môžu požiadať leteckých dopravcov a riadiace orgány letísk, aby poskytli dokumenty a informácie, ktoré sú relevantné na účely vykonávania ich funkcie. Takéto dokumenty a informácie sa poskytnú do jedného mesiaca od doručenia žiadosti, pokiaľ nie je uvedené inak.

Článok 14c

Informácie o alternatívnom riešení sporov od vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie práva

Vnútroštátny orgán presadzovania práva, ktorému cestujúci podáva sťažnosť v súlade s článkom 15 ods. 2, alebo akýkoľvek iný orgán určený členským štátom na tento účel podľa uvedeného ustanovenia informuje v prípade potreby sťažovateľa o jeho práve obrátiť sa na orgány alternatívneho riešenia sporov s cieľom požiadať o individuálnu nápravu.

Túto povinnosť možno splniť tak, že sa cestujúci odkáže na interaktívny nástroj [zoznam oznámených subjektov ARS], ktorý spravuje Komisia podľa článku [20] smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ*, alebo vo vhodných prípadoch na určené kontaktné miesta ARS oznámené Komisii podľa článku [24] uvedenej smernice.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).“

Článok 3
Zmeny nariadenia (EÚ) č. 1177/2010

Nariadenie (EÚ) č. 1177/2010 sa mení takto:

0. V článku 3 sa dopĺňa toto vymedzenie pojmu:

„v) „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti zdravotne postihnutých osôb, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“

1. Článok 16 sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. V prípade zrušenia alebo omeškania odchodu linky osobnej dopravy alebo výletnej plavby informuje dopravca alebo v príslušných prípadoch prevádzkovateľ terminálu cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu z prístavných terminálov, alebo ak je to možné, cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu z prístavov, o vzniknutej situácii a ich právach ako cestujúcich podľa tohto nariadenia čo najskôr a v každom prípade najneskôr 30 minút po plánovanom čase odchodu, ako aj o odhadovanom čase odchodu a príchodu, len čo sú tieto informácie k dispozícii.“;

b) dopĺňa sa tento odsek:

„4. Informácie požadované podľa odsekov 1 a 2 sa poskytnú elektronickými prostriedkami všetkým cestujúcim v lehote stanovenej v odseku 1, ak s tým cestujúci súhlasil a poskytol potrebné kontaktné údaje dopravcovi alebo vo vhodných prípadoch prevádzkovateľovi terminálu pri kúpe cestovného lístka.“

2. Vkladá sa tento článok 19a:

„Článok 19a

Podávanie žiadostí o náhradu

0. Dopravcovia jasne informujú cestujúcich o postupe žiadania o náhradu podľa článku 18 a 19 tohto nariadenia.
- 0a. Cestujúci majú právo predložiť svoje žiadosti o náhradu prostredníctvom jednotného formulára uvedeného v odseku 1, formulára poskytnutého dopravcom v súlade s odsekom 3 alebo inými prostriedkami. Dopravcovia nesmú zamietnuť žiadosť z dôvodu, že cestujúci nepoužil jednotný formulár uvedený v odseku 1 alebo formulár, ktorý poskytol dopravca v súlade s odsekom 3, alebo zaslal formulár inými než elektronickými prostriedkami uvedenými v odseku 3.

Cestujúci majú právo predložiť žiadosť aspoň v jazyku rezervácie.

Ak žiadosť nie je dostatočne presná, dopravca požiada cestujúceho, aby žiadosť spresnil a doplnil.

1. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom sa stanoví jednotný formulár žiadosti o náhradu podľa článkov 18 a 19. Uvedený jednotný formulár sa stanoví vo formáte, ktorý je prístupný pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 28a ods. 2 tohto nariadenia. Komisia sprístupní jednotný formulár vo všetkých úradných jazykoch Únie na svojom webovom sídle.
2. [...]

3. Dopravcovia v prípade možnosti a bez zbytočného odkladu vypracujú a zašlú cestujúcim formulár žiadostí o náhradu podľa článku 18 a 19 alebo poskytnú odkaz umožňujúci priamy prístup k tomuto formuláru alebo k jednotnému formuláru uvedenému v odseku 1.

Dopravcovia poskytnú na svojom webovom sídle podrobné údaje, napríklad e-mailovú adresu, na ktorú možno zasielať žiadosti o náhradu elektronicky. Táto požiadavka sa neuplatňuje, ak existujú iné elektronické komunikačné prostriedky umožňujúce cestujúcim požiadať o náhradu, ako napríklad formulár uvedený v prvom pododseku tohto odseku, ktorý je dostupný na webovom sídle alebo v mobilných aplikáciách, pod podmienkou, že takéto prostriedky v prístupnom formáte ponúkajú výber a informácie stanovené v jednotnom formulári uvedenom v odseku 1 a sú dostupné aspoň v jazyku rezervácie.

4. [...]“

3. Článok 23 sa mení takto:

- a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Pri predaji cestovných lístkov na služby, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, dopravcovia, predajcovia cestovných lístkov, cestovné kancelárie a prevádzkovatelia terminálov v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti zabezpečia, aby sa cestujúcim poskytli primerané a zrozumiteľné informácie o ich právach podľa tohto nariadenia. Dopravcovia, prevádzkovatelia terminálov a v náležitých prípadoch prístavné orgány v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti tiež zabezpečia, aby boli informácie o právach cestujúcich podľa tohto nariadenia verejne dostupné na palube lodí, v prístavoch a v prístavných termináloch. Informácie sa poskytujú pokiaľ možno v prístupných formátoch a v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim. Pri poskytovaní týchto informácií sa osobitná pozornosť venuje potrebám zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.“;

b) odsek 3 sa nahrádza takto:

„3. Dopravcovia, prevádzkovatelia terminálov a v príslušných prípadoch prístavné orgány vhodným spôsobom informujú cestujúcich na palube lodí, v prístavoch a podľa možnosti v prístavných termináloch o svojich kontaktných údajoch a kontaktných údajoch orgánu zodpovedného za presadzovanie, ktorý určí dotknutý členský štát podľa článku 25 ods. 1.“

4. Vkladá sa tento článok 23a:

„Článok 23a

Prostriedky komunikácie s cestujúcimi

Informácie uvedené v článkoch 16, 22 a 23 sa poskytujú v najvhodnejšom formáte, a to elektronickými prostriedkami, ak je to technicky možné.

Ak sa informácie poskytujú takýmito prostriedkami, dopravcovia, prevádzkovatelia terminálov, prístavné orgány, cestovné kancelárie a predajcovia cestovných lístkov zabezpečia, aby bolo možné uchovávať akúkoľvek písomnú korešpondenciu vrátane jej dátumu a času na ďalšie použitie. Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, či a kedy poskytnú cestujúcim potrebné informácie, nesú dopravcovia, prevádzkovatelia terminálov, prístavné orgány, cestovné kancelárie a predajcovia cestovných lístkov. Všetky komunikačné prostriedky umožnia cestujúcemu rýchlo sa s nimi spojiť a efektívne komunikovať.“

5. [...]

6. Vkladajú sa tieto články 25b a 25c:

„Článok 25b

Výmena informácií s vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za presadzovanie práva

Vnútroštátne orgány presadzovania práva môžu požiadať dopravcov, prevádzkovateľov terminálov a prístavné orgány, aby v príslušných prípadoch poskytli dokumenty a informácie, ktoré sú relevantné na účely vykonávania ich funkcie. Takéto dokumenty a informácie sa poskytnú do jedného mesiaca od doručenia žiadosti, pokiaľ nie je uvedené inak.

Článok 25c

Informácie o alternatívnom riešení sporov od vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie práva

Vnútroštátny orgán presadzovania práva, ktorému cestujúci podáva sťažnosť v súlade s článkom 25 ods. 3, alebo akýkoľvek iný orgán určený členským štátom na tento účel podľa uvedeného ustanovenia informuje v prípade potreby sťažovateľa o jeho práve obrátiť sa na orgány alternatívneho riešenia sporov s cieľom požiadať o individuálnu nápravu.

Túto povinnosť možno splniť tak, že sa cestujúci odkáže na interaktívny nástroj [zoznam oznámených subjektov ARS], ktorý spravuje Komisia podľa článku [20] smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ*, alebo vo vhodných prípadoch na určené kontaktné miesta ARS oznámené Komisii podľa článku [24] uvedenej smernice.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).“

7. [...]

8. Vkladá sa tento článok 28a:

„Článok 28a

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku 26 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...⁺. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011^{**}.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... z... o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...);

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).“

⁺ Ú. v.: vložte číslo nariadenia, ktoré sa nachádza v dokumente 2023/0436 (COD) a do príslušnej poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 4
Zmeny nariadenia (EÚ) č. 181/2011

Nariadenie (EÚ) č. 181/2011 sa mení takto:

0. V článku 2 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Pokiaľ ide o dopravu uvedenú v odseku 1 tohto článku, ktorej plánovaná vzdialenosť je však kratšia ako 250 km, uplatňuje sa článok 4 ods. 2, článok 9, článok 10 ods. 1, článok 16 ods. 1 písm. b), článok 16 ods. 2, článok 17 ods. 1 a 2, článok 24, článok 25, článok 25a, pokiaľ odkazuje na informácie uvedené v článkoch 24 a 25, články 26 až 28 a články 28b a 28c.“

0a. V článku 3 sa dopĺňa toto vymedzenie pojmu:

„r) „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti zdravotne postihnutých osôb, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“

1. Vkladá sa tento článok 19a:

„Článok 19a

Podávanie žiadostí o náhradu

0. Dopravcovia jasne informujú cestujúcich o postupe žiadania o náhradu podľa článku 19.

0a. Cestujúci majú právo predložiť svoje žiadosti o náhradu prostredníctvom jednotného formulára uvedeného v odseku 1, formulára poskytnutého dopravcom v súlade s odsekom 3 alebo inými prostriedkami. Dopravcovia nesmú zamietnuť žiadosť z dôvodu, že cestujúci nepoužil jednotný formulár uvedený v odseku 1 alebo formulár, ktorý poskytol dopravca v súlade s odsekom 3, alebo zaslal formulár inými než elektronickými prostriedkami uvedenými v odseku 3.

Cestujúci majú právo predložiť žiadosť aspoň v jazyku rezervácie.

Ak žiadosť nie je dostatočne presná, dopravca požiada cestujúceho, aby žiadosť spresnil a doplnil.

1. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom sa stanoví jednotný formulár žiadosti o náhradu podľa článku 19. Uvedený jednotný formulár sa stanoví vo formáte, ktorý je prístupný pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 31a ods. 2. Komisia sprístupní jednotný formulár vo všetkých úradných jazykoch Únie na svojom webovom sídle.
2. [...]
3. Dopravcovia v prípade možnosti a bez zbytočného odkladu vypracujú a zašlú cestujúcim formulár žiadosti o náhradu podľa článku 19 alebo poskytnú odkaz umožňujúci priamy prístup k tomuto formuláru alebo k jednotnému formuláru uvedenému v odseku 1.

Dopravcovia poskytnú na svojom webovom sídle podrobné údaje, napríklad e-mailovú adresu, na ktorú možno zasielať žiadosti o náhradu elektronicky.

Táto požiadavka sa neuplatňuje, ak existujú iné elektronické komunikačné prostriedky umožňujúce cestujúcim požiadať o náhradu, ako napríklad formulár uvedený v prvom pododseku tohto odseku, ktorý je dostupný na webovom sídle alebo v mobilných aplikáciách, pod podmienkou, že takéto prostriedky v prístupnom formáte ponúkajú výber a informácie stanovené v jednotnom formulári uvedenom v odseku 1 a sú dostupné aspoň v jazyku rezervácie.

4. [...]“.

2. Článok 20 sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. V prípade zrušenia alebo meškania odchodu pravidelnej dopravy informuje dopravca alebo, vo vhodných prípadoch, správca autobusovej stanice cestujúcich, ktorí odchádzajú na cestu z autobusových staníc, o vzniknutej situácii a ich právach ako cestujúcich podľa tohto nariadenia čo najskôr a v každom prípade najneskôr 30 minút po plánovanom čase odchodu, ako aj o odhadovanom čase odchodu, hneď ako sú tieto informácie k dispozícii.“;

b) odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Informácie požadované podľa odsekov 1 a 2 sa poskytnú aj elektronickými prostriedkami všetkým cestujúcim vrátane tých, ktorí odchádzajú z autobusových zastávok, v časovom intervale uvedenom v odseku 1, a to pokiaľ s tým cestujúci súhlasil a poskytol potrebné kontaktné údaje dopravcovi alebo, vo vhodných prípadoch, správcovi autobusovej stanice pri kúpe cestovného lístka.“

3. Názov kapitoly V sa nahrádza takto:

„Kapitola V

Všeobecné pravidlá, kvalita služieb a sťažnosti“.

4. Článok 24 sa nahrádza takto:

„Článok 24

Právo na cestovné informácie

„Dopravcovia a správcovia autobusových staníc poskytujú v rámci svojich príslušných právomocí cestujúcim počas celej cesty primerané informácie vo formátoch prístupných pre všetkých a v tých istých jazykoch, v ktorých sa informácie zvyčajne sprístupňujú všetkým cestujúcim.“

5. V článku 25 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Pri predaji cestovných lístkov na autobusovú a autokarovú dopravu dopravcovia a správcovia autobusových staníc v rámci svojich príslušných právomocí zabezpečia, aby sa cestujúcim poskytli:

- a) primerané a zrozumiteľné informácie o ich právach a povinnostiach podľa tohto nariadenia;
- b) kontaktné údaje dopravcov alebo, vo vhodných prípadoch, správcov autobusových staníc;
- c) kontaktné údaje orgánu alebo orgánov zodpovedných za presadzovanie, ktoré určili členské štáty podľa článku 28 ods. 1.

Informácie uvedené v prvom pododseku sa poskytujú aj elektronickými prostriedkami, ak je to možné, a to aj na autobusových staniciach a v náležitých prípadoch na internete. Ak je to možné, poskytnú sa tieto informácie na žiadosť osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby so zníženou pohyblivosťou v prístupnom formáte.“

6. Vkladá sa tento článok 25a:

„*Článok 25a*

Prostriedky komunikácie s cestujúcimi

Informácie uvedené v článkoch 20 a 24 a v článku 25 ods. 1 sa poskytujú v najvhodnejšom formáte, a to elektronickými prostriedkami, ak je to technicky možné.

Ak sa informácie poskytujú takýmito prostriedkami, dopravcovia, správcovia autobusových staníc, predajcovia cestovných lístkov a cestovné kancelárie zabezpečia, aby bolo možné uchovávať akúkoľvek písomnú korešpondenciu vrátane jej dátumu a času na ďalšie použitie. Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, či a kedy poskytnú cestujúcim potrebné informácie, nesú dopravcovia, správcovia autobusových staníc, predajcovia cestovných lístkov a cestovné kancelárie. Všetky komunikačné prostriedky umožnia cestujúcemu rýchlo sa s nimi spojiť a efektívne komunikovať.“

7. [...]
8. Vkladajú sa tieto články 28b a 28c:

„Článok 28b

Výmena informácií s vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za presadzovanie

Vnútroštátne orgány zodpovedné za presadzovanie môžu požiadať dopravcov a správcov autobusových staníc, aby poskytli dokumenty a informácie, ktoré sú relevantné na účely vykonávania ich funkcie. Takéto dokumenty a informácie sa poskytnú do jedného mesiaca od doručenia žiadosti, pokiaľ nie je uvedené inak.

Článok 28c

Informácie o alternatívnom riešení sporov od vnútroštátnych orgánov zodpovedných za presadzovanie

Vnútroštátny orgán zodpovedný za presadzovanie, ktorému cestujúci podáva sťažnosť v súlade s článkom 28 ods. 3, alebo akýkoľvek iný orgán určený členským štátom na tento účel podľa uvedeného ustanovenia informuje v prípade potreby sťažovateľa o jeho práve obrátiť sa na orgány alternatívneho riešenia sporov s cieľom požiadať o individuálnu nápravu.

Túto povinnosť možno splniť tak, že sa cestujúci odkáže na interaktívny nástroj [zoznam oznámených subjektov ARS], ktorý spravuje Komisia podľa článku [20] smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ*, alebo vo vhodných prípadoch na určené kontaktné miesta ARS oznámené Komisii podľa článku [24] uvedenej smernice.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).“

9. [...]

10. Vkladá sa tento článok 31a:

„Článok 31a

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku 26 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...*⁺. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011**.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... z... o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).“

⁺ Ú. v.: vložte číslo nariadenia, ktoré sa nachádza v dokumente 2023/0436 (COD) a do príslušnej poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 5
Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/782

Nariadenie (EÚ) 2021/782 sa mení takto:

0. V článku 3 sa dopĺňa toto vymedzenie pojmu:

23. „asistenčný pes s osvedčením“ je pes so špeciálnym výcvikom na zvýšenie nezávislosti a samostatnosti zdravotne postihnutých osôb, s úradným osvedčením v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi predpismi, ak takéto predpisy existujú.“

0a. Článok 20 ods. 2 písm. b) sa nahrádza takto:

„b) hotel alebo iné ubytovanie a dopravu medzi železničnou stanicou a miestom ubytovania v prípade, že je to fyzicky možné a je nevyhnutný pobyt v dĺžke jednej alebo viacerých nocí alebo je nevyhnutný dodatočný pobyt. V prípadoch, keď je takýto pobyt nevyhnutný vzhľadom na okolnosti uvedené v článku 19 ods. 10, môže železničný podnik obmedziť trvanie ubytovania na najviac tri noci. Vždy, keď je to možné, sa zohľadňujú požiadavky na prístup v prípade osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou a potreby asistenčných psov s osvedčením;“.

0b. Článok 20 ods. 5 sa nahrádza takto:

„5. Pri uplatňovaní odsekov 1 až 4 venuje prevádzkujúci železničný podnik mimoriadnu pozornosť potrebám osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou, ako aj potrebám akýchkoľvek sprevádzajúcich osôb a asistenčných psov s osvedčením.“

0c. Článok 23 ods. 1 písm. c) sa nahrádza takto:

„c) môžu cestovať v sprievode asistenčného psa s osvedčením v súlade so všetkými relevantnými vnútroštátnymi právnymi predpismi;“.

0d. Článok 25 sa mení takto:

a) názov sa nahrádza takto:

„Článok 25

**Náhrada škody v súvislosti s mobilným vybavením, asistenčnými zariadeniami
a asistenčnými psami s osvedčením**

b) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Ak železničné podniky a manažéri staníc spôsobia stratu alebo poškodenie mobilného vybavenia vrátane invalidných vozíkov, a asistenčného zariadenia, alebo spôsobia stratu alebo zranenie asistenčných psov s osvedčením používaných osobami so zdravotným postihnutím a osobami so zníženou pohyblivosťou, sú za takúto stratu, poškodenie alebo zranenie zodpovední a sú povinní poskytnúť náhradu bez zbytočného odkladu. Uvedená náhrada zahŕňa:

- a) náklady na nahradenie alebo opravu mobilného vybavenia alebo asistenčných zariadení, ktoré sa stratili alebo poškodili;
- b) náklady na nahradenie alebo liečbu zranenia asistenčného psa s osvedčením, ktorý sa stratil alebo zranil, a
- c) primerané náklady spojené s dočasným nahradením mobilného vybavenia, asistenčných zariadení alebo asistenčných psov s osvedčením, ak takého nahradenie nezabezpečuje železničný podnik alebo manažér stanice v súlade s odsekom 2.“

1. Vkladá sa tento článok 30a:

„Článok 30a

Prostriedky komunikácie s cestujúcimi

Ak sa informácie podľa tohto nariadenia poskytujú cestujúcim elektronickými komunikačnými prostriedkami, železničné podniky, manažéri staníc a predajcovia cestovných lístkov zabezpečia, aby bolo možné uchovávať akúkoľvek písomnú korešpondenciu vrátane jej dátumu a času na ďalšie použitie. Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, či a kedy poskytnú cestujúcim potrebné informácie, nesú železničné podniky, manažéri staníc a predajcovia cestovných lístkov. Všetky komunikačné prostriedky umožnia cestujúcemu rýchlo sa s nimi spojiť a efektívne komunikovať.“

4. Článok 38 sa mení takto:

- a) odsek 1 sa nahrádza takto:

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku 26 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../...⁺. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... z... o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).“

⁺ Ú. v.: vložte číslo nariadenia, ktoré sa nachádza v dokumente 2023/0436 (COD) a do príslušnej poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v úradnom vestníku.

b) v odseku 2 sa dopĺňa tento druhý pododsek:

„Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.“

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... [2 roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka
